

men jeg vil ganske særlig pege paa Industri og Haandværk. Jeg har her en Statistik, som ganske vist lider under den Fejl, at den ikke er af de alleryngste. Den skriver sig fra Aaret 1912, og der er siden den Tid foregaaet Forskydninger; men Aaret 1912 ligger dog ikke længere borte, end at det maa være berettiget at bruge denne Statistik i denne Forbindelse. I 1912 fandtes der her i Landet 3,325 Aktieselskaber med en samlet Kapital af 854 Mill. Kr. Ser man, hvorledes Kapitalen fordeler sig paa de forskellige Erhvervsgrupper, er der kun een Gruppe, som kommer op paa Højde med Industrien, nemlig Bankerne, men om disse er der det at sige, at de som tjenende selve Pengeomsætningen for saa vidt indtager en Særstilling; det er ikke med dem som med de andre Erhverv, hvor Pengene er Driftskapital for den egentlige Erhvervsvirksomhed og det egentlige Arbejde. I 1912 androg den Kapital, der var anbragt i industrielle Selskaber, et næsten lige saa stort Beløb som det i Banker anbragte, nemlig 236 Mill. Kr., medens det gaar helt ned til 99 Mill. Kr. for Handelsselskabernes Vedkommende, og for Dampskibsselskabernes Vedkommende var det paa den Tid kun 86 Millioner. Derefter følger Jernbaneselskaber, Telegraf-selskaber, Telefonselskaber og Forsikringsselskaber med langt mindre Summer. Ser man paa Antallet af Aktieselskaber, viser det sig, at der findes et meget stort Antal vedrørende Handelen og et meget stort Antal vedrørende Industrien. At der findes det store Antal Handelsselskaber, 1,213, peger hen paa det Forhold, at man ved mange meget smaa Virksomheder har benyttet Aktieselskabsformen for at komme udenom det personlige Ansvar. Det er, naar Loven bliver vedtaget, et Punkt, som har Betydning, fordi man efter al Sandsynlighed vil kunne hemme denne Bevægelse, som man ikke — det tror jeg heller ikke, det ærede Medlem fra Nyborg vil gøre — tillægger nogen samfundsmæssig Værdi. Anderledes stiller det sig med de industrielle Selskaber i et Antal af 1,156 med en Kapital af 236 Mill. Kr. Hvis man undersøger det nærmere, vil det vise sig, at over $\frac{2}{3}$ af disse har en Kapital pr. Selskab af over 10,000 Kr., og hvis man omvendt fraregner de Selskaber, hvis Aktier er Genstand for offentlig Notering, viser det sig, at der findes 434 Selskaber med en Kapital af 135 Mill. Kr. Det vil sige, at i Industrien er Aktieselskabsformen en saa normal Form, at den ikke alene anvendes af de meget store

Virksomheder, men i meget høj Grad af det, man kunde kalde Middelstanden, d. v. s., at der findes en stor Mængde industrielle Virksomheder, drevne under Aktieselskabsform, med Kapitaler paa 50-, 60-, 70-, 80-, 100- à 150,000 Kr. Hele denne store Gruppe af Aktieselskaber maa man paa ingen Maade træde for nær; thi dette kan ikke være til Gavn for nogen, og det vil være til Skade for Erhvervet. Man bør derfor ved hele denne Sags Behandling have i stadig Erindring, at Hensynet til de forholdsvis faa store, paa Børsen noterede Aktieselskaber ikke alene bør være afgørende, men man maa tage stærkt Hensyn til den demokratiske Form, som Aktieselskabet er. Aktieselskabet betyder jo dog en Mulighed for Kapitalens Deling, det betyder, at et stort Antal Mennesker er i Stand til gennem en mindre Indsats at dele Gøvinsten af den paagældende Virksomhed. Aktieselskabet er derfor trods alt en lige saa demokratisk Form for økonomisk Samarbejde som Andelsselskabet. Det er et Forhold, som jeg skal tillade mig at komme tilbage til om et Øjeblik. Jeg slutter mig altsaa til det ærede Medlem fra Nyborg i Ønsket om, at man vil tage paa dette Lovforslag med fuld Forstaaelse, og jeg har heller ikke nogen Grund til at beklage mig over, at de ærede Ordførere ikke har vist denne Forstaaelse.

Jeg slutter mig til begge de to sidste ærede Ordførere, det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (Sigvald Olsen) og det ærede Medlem fra Saksøbing (Rørdam), i den Opfattelse, at nu var det rart en Gang at faa en Ende paa denne Sag. Man er jo gennem de mange og lange Forhandlinger i Virkeligheden kommet til Enighed om, at det er ønskeligt at faa en Lovgivning, som beforder Redelighed og Klarhed paa dette Omraade, men at det ikke er ønskeligt at bruge en Lovgivning om Aktieselskaber til at løse særlige moralske Opgaver, fordi der ogsaa paa Aktieselskabets Omraade finder Overskridelse Sted eller foretages Handlinger, som man ikke i Almindelighed kan billige. Det er med andre Ord meget heldigt, at man har opgivet at betragte Lovgivningen om Aktieselskaber som en Art Straffelovgivning og tager den som det, den nødvendigvis maa være, en Kodifikation af de normale Regler for en sund Udvikling paa liberalt Grundlag af det vigtige Led i det økonomiske Samfundsliv, som Aktieselskaberne betegner. Det er ogsaa ud fra denne Betragtning, at jeg, idet jeg ganske slutter mig til, hvad det ærede Medlem